

IN MEMORIAM

Андрій ЧЕМЕРИНСЬКИЙ
(Галич, Україна)

На пошану пам'яті Ігоря Коваля

На Провідну неділю, 5 травня 2019 р., відійшов у засвіти невтомний дослідник історії Галича Ігор Коваль. Як він сам писав: «[...] Сорок років тому я заповів собі служити охороні і популяризації старожитностей княжого Галича [...]». Він віддав минулому міста своє життя і понад усе старався дослідити кожну мить його історії...

Чин похорону відбувся 7 травня 2019 р. в с. Крилосі Галицького району Івано-Франківської області. Поховали його на новому кладовищі в урочищі Качків, неподалік Галичиної могили.

Про нашого колегу – історика, археолога, педагога, державного управлінця.

Ігор Коваль народився 28 липня 1960 р. в с. Реклинці Сокальського району Львівської області. Як сам казав, у «робітничо-селянській сім'ї». Впродовж 1967–1975 рр. навчався в Реклинецькій восьмирічній школі, а в 1975–1977 рр. – у Великомоствівській СШ. Протягом 1977–1982 рр. здобував освіту на історичному факультеті Львівського державного університету імені Івана Франка (тепер Львівський національний університет імені Івана Франка). Університет закінчив з відзнакою і здобув фах викладача історії та суспільствознавства. Учень видатних археологів професора Вітольда Ауліха і професора Миколи Пелещишина. Від часів студентської лави постійний учасник археологічних експедицій на теренах давнього Галича під керівництвом В. Ауліха.

У 1982–1984 рр. проходив військову службу в м. Надвірній Івано-Франківської області, перебував на посадах командира взводу і роти. З 1989 р. працював у Галичі й районі кореспондентом газети «Прапор Перемоги» (1985–1986), старшим науковим співробітником Крилоського краєзнавчого музею, вчителем історії Бринської ЗОШ (1985); заступником директора, а згодом директором Крилоської (1986–1987) та Вікторівської ЗОШ (1988–1990). Про його роботу у Вікторіві згадують так: «[...] 1986

року до Вікторова на посаду директора приходить молодий, талановитий історик Ігор Михайлович Коваль. Короткий період його управління – великий запал і творча енергія на кожній ділянці роботи директора. За рік у школі було зроблено капітальний ремонт, зібрано і оформлено матеріали до шкільного музею з історії села, відкриття якого відбулося у травні 1988 р. На відкритті музею були присутні видатні постаті Прикарпаття: професор, доктор історичних наук Володимир Грабовецький, письменник Роман Федорів, поет, прозаїк, фольклорист Степан Пушик, професор, доктор філологічних наук Тарас Салига, поет Ярослав Ткачівський, випускники школи [...]».

За сумлінну громадянську позицію мешканці Галицького району двічі обирали І. Ковалья депутатом Івано-Франківської обласної ради (1990–1994; 1998–2002) і депутатом районної ради (2002–2006).

1990 р. його призначили завідувачем відділу освіти Галицької РДА (1990–1996). Він відмінник освіти України (1990). 1994 р. склав присягу державного службовця (11 ранг). Впродовж 1996–1997 рр. працював заступником директора з виховної роботи Крилоської ЗОШ I–III ступенів, а в 1996–1999 рр. – заступником генерального директора Національного заповідника «*Давній Галич*». Формував експозиції ряду музеїв.

Від 1999 р. його творча діяльність пов'язана з Івано-Франківськом. Впродовж 2000–2002 рр. працював заступником начальника обласного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації (10-й ранг державного службовця); головним спеціалістом цього ж управління (2002–2004). 2002 р. очолював обласне об'єднання ВУТ «*Просвіта*». Працюючи заступником начальника управління освіти і науки ОДА, опублікував енциклопедичний довідник «*Вчені Прикарпаття*» (2003).

На академічній роботі з 1999 р. як старший викладач кафедри релігієзнавства, а 2007 р. доцент кафедри релігієзнавства, теології та культурології філософського факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (далі – ПНУ ім. В. Стефаника), паралельно читав спецкурси в богословських академіях Івано-Франківської єпархії – Теологічній академії (УГКЦ), Духовному інституті (УПЦ КП). Редактор часопису «*Голос церкви*».

Автор навчальних посібників і підручників для студентів вищих навчальних закладів. Викладав такі дисципліни: «Історія світових релігій», «Історія релігій», «Історія української культури», «Іконологія», «Джерелознавство християнства», «Релігійна археологія», «Релігієзнавство». Був академнаставником, керівником музейно-архівної практики.

Найплідніший період у науково-краєзнавчій роботі І. Ковалю розпочався з 2005 р., коли започаткувалося його співробітництво з професором, доктором хімічних наук, проректором ПНУ ім. В. Стефаніка з наукової роботи Іваном Миронюком. У співавторстві вони написали ряд монографій.

2007 р. захистив кандидатську дисертацію зі спеціальності «Історія України» на тему «Наукова та громадська діяльність Ярослава Пастернака (1913–1969 рр.)» (науковий керівник доктор історичних наук, професор Володимир Грабовецький).

2010 р. подарував бібліотеці ПНУ ім. В. Стефаніка 935 книжок з історії, літератури, археології, художньої літератури, які тепер становлять його іменний фонд.

Упродовж 1993–2015 рр. брав участь в понад 30-ти міжнародних наукових конференціях, багатьох загальноукраїнських та регіональних наукових форумах. Із досліджуваною науковою проблематикою виступав у місцевих і загальноукраїнських засобах масової інформації.

Його науково-дослідна робота спрямовувалася на вивчення актуальних проблем церковної археології Галицько-Волинської Русі X–XIV ст., наукових персоналій, яскравих сторінок з історії українського церковного мистецтва. У Галичині та на Волині відкрив десятки невідомих археологічних пам'яток, найвизначніша з яких – фундаменти літописної Іванівської церкви в Галичі другої половини XII ст.

Впродовж 2016–2018 рр. навчався в докторантурі ПНУ ім. В. Стефаніка, працював над темою докторської дисертації «Середньовічний Галич як столиця держави Ростиславовичів та Романовичів» (науковий консультант – доктор історичних наук, професор Мирослав Волощук).

В останні роки працював на посаді керівника гуртка «Археологічне краєзнавство» Галицького районного центру дитячої та юнацької творчості (м. Галич, 2018) і виконував обов'язки практичного психолога в Бурштинському енергетичному коледжі (2019). На останньому році життя був науковим працівником науково-дослідного відділу Національного заповідника «Давній Галич».

Автор і співавтор понад 10-ти книжок і понад 100 наукових статей, зокрема «Ярослав Пастернак – дослідник старожитностей України» (2006), «Євангеліст Лука з княжого Галича» (2009), «Сучасна археологія княжого Галича і Галицької землі» (2015), «Вітольд Ауліх та археологічні студії княжого Галича» (2016), «Галицькі фрески і мозаїки» (2017), «Салогів» (2018) та ін. Відомий як автор і в колективних монографіях, навчальних посібниках та методичних рекомендаціях.

Нагороджений почесним знаком на честь 2000-ліття Різдва Христового, медаллю «Кращий науковець року» (2005) голови Івано-Франківської ОДА та голови обласної ради, грамотою Верховного архієпископа Києво-Галицького Любомира (2007).

Лауреат обласних премій: імені Марійки Підгірянки (1992), імені Памва Беринди (2003), імені Івана Вагилевича (2004). Лауреат обласної краєзнавчої премії імені Володимира Полека (2012), лауреат премії ІФОО НСКУ «Найкраща краєзнавча книжка 2014 р.», загальноукраїнської премії краєзнавців України імені академіка Петра Тронька (2018 р.). Член Національної спілки краєзнавців України.

В родинному житті з дружиною Ольгою виховав трьох дітей – Наталію (1983 р. н.), Михайла (1985 р. н.) та Мар'яну (1986 р. н.), був добрим дідусем для своїх внуків.

Вічная пам'ять!